

EESTI SPORDILEHT.

KEHAKULTUURI SIHTKAPITALI VALITSUSE * EESTI SPORDI KESKLIIDU *
* JA * ÜLERIIKLISE VÕIMLEMISÕPETAJATE SELTSI HÄÄLEKANDJA *

Toimetus ja talitus: Tallinn, Vene tän. 11-a, kr. 10. Postkast 70. Telefon 9-28. ☒ Tellimise hind: aasta peale 7 krooni, kuus 60 senti.
Eesti Spordileht ilmub igal reedel

X. aastakäik.

Reedel, 3. mail 1929. a.

X. aastakäik.

Pooltuhjat meesi murdmaal.

Suured murdmaavõisflused Tallinnas ja Tartus.
Kas kesivusjooksjate klassi tugev tõus?

Murdmaajooksude päevalt. Üleval vasakul: kaitseliidu murdmaa võitjad Paal, Maasik ja Birkentak. Paremalt — kaitseväelaste esimesed — Tiisfeldt, Pungas ja Kask. All vasakul — kaitseväelaste massiline saabumine finiši. Paremalt — Tiisfeldt teeb lõpuspartii.

Möödunud pühapäev läks vist ülemaali- maakondlisi esivõistlusi, kus ka osavõtt ja ilm ei olnud võistluseks just soodus, oli selt murdmaajooksude tähe all. Tallinnas üllatused olid haruldaselt suured. Peale võrdlemisi vilu, maa igal pool enamasti leidsid aset kaks suurejoonelist murdmaad nende suurjooksude peeti õige mitmel pool veest läbi ligunenud. — kaitseväge ja kaitseliidu, Tartus peeti veel kohalise tähtsusega murdmaajookse. Kõige laiema tähtsusega pühapäevastest

Bolton võitis Inglise karika.

Portsmouth kaotas 0:2 võrdlemisi keskpärase mängus.

On kindel, et maailmas ei ole ühtegi teist rahvast, kes oma suuri spordisündmusi jälgiks ja elaks kaasa sarnase vaivustusega, kui inglased. Ka ameeriklased ei küüni selleni. Dollaritemaal on kõik kunstlikult ülespuhutud sensatsioon, kuna inglased on tagasihutavaks teguriks ainult armastus spordi vastu.

93.000 õnnelikku, kes võisid nimetada endid karikavõitluste lõpumängu piletiomanikkudeks, kujutavad ainult ühe väikesese osa sellest rahvamereest, kes mängust olid otsekohe kistud kaasa. 800.000 kirjalikku nõudmist oli jalgpalliliidule tulnud lõpuvõitluste piletitest peale ja 600.000 krooni oli rahagi juba ette ära makstud, mida nüüd tuli saata tagasi.

Sest ajast, kui ühel jalgpallimatschil langes sisse osa tribüünist pealtvaatajatega, ollakse pääsetähtede müümisel ettevaatlik. Kell 3 p.l. 27. aprillil oli Wembley staadion küll viimase võimaluseni täis kiilutud, kuid eeskujuliku organisatsiooni tõttu ei olnud märgata mingit ummistavat ega lämmatavat rahvatungi ega pigistust. Peale tormiliste kiiduavalduste mõlemale meeskonnale nende austajate poolt, kes Boltonist ja Portsmouthist olid sõitnud kohale neljakümnes erirongis, tervitas meeskondi Walesi prints, kes viibis kuninga esindajana võistlustel. Selle järele loosivad meeskondade kaptenid, Mc Ilvain ja Leddon, väljapooli. Alglöögi võidab Portsmouth.

Bolton mängib alla päikest. Mõlemad meeskonnad on alul äärmiselt närvilised. Pall kandub Boltoni värava ette ja jääb sinna peatuma pikemaks ajaks. Portsmouthi edurivil on suuri schansse, kuid neid ei suudeta kasutada. Bolton asendab mängu keskriivi taktikaga, kuna Portsmouth kasutab enam ääreaajajaid. Neid kaetakse halvasti ja mehed teevad üksteise järele õige kardetavaid sõite värava alla. Portsmouthi kesktrio on aga löökide realiseerimises väga aeglane ja üksteise järele mööduvad väravavõimalused.

Pikkamööda hakkab kaduma närvilikkus. Juhtub kriitilisi momente kumbagi poolel. Blackmore, Boltoni kesktrio, dribbeldas suure osavusega vastase kaitsest läbi ja seisis täiesti vabalt Portsmouthi väravavahi Gilfilan'iga vastamisi. Et täiesti kin-

del olla väravalöömises, püüab ta veeretada palli väravale veel lähemale. Vahepeal jõuab aga Portsmouthi vasakhalf joosta vahele ja surmata poolkõrge väravalöögi rinnaga.

Siis ei vea Portsmouthil kõvasti. Ta oleks pidanud juba ammugi saavutama juhtiva värava, kuid Pym likvideerib paljuid hädaohte otse geniaalselt. Näib nagu oleks ta kätel ja jalgel instinktiivne omandus sinna venida, kuhu välgatab pall. Esimese poolaja viimasel minutil seisab veel Portsmouthi värav tules, kuid kaitse lähendab olukorra. Vahekorraga 0:0 minnakse poolajale.

Mängu jätkamisel areneb tempo kohe maruliseks. Võitlus keeb vaheldamisi kumbagi värava all. Aegamööda aga hakkab nagu Portsmouthi vorm nõrkema. Bolton, tuliselt ergutatult oma poolehoidjatest, saadab ühe löögi teise järele Portsmouthi väravale. Kuid Portsmouthi väravavahi võime kasvab võrdsest seisukorra raskusega. Ta sooritab hiilgavaid meistertükke. Boltonlased aga lähevad oma ebaõnnest järjest enam hoogu.

Kaksteist minutit enne lõppu õnnestub neil saavutada dramaatilisel kombel esimest väravat. McClelland saadab paremalt terava palli värava vasakusse nurka. Portsmouthi väravavahi, kes seisab paremas nurgas, heidab pallile järele, kuid ei küüni selleni. Kuid sellest ei ole veel häda. Vasakus nurgas seisab kaitsja Bell, kes palli võtab vastu löögivalmis jalaga. See tahab saata palli kohe edasi vasakule, kuid lööb nii õnnetult, et pall satub väravaposti ja põrkab seal võrku. Portsmouth on täielikult deprimeeritud. Bolton aga edust tiivustatuna läheb nüüd veel kahekordse jõuga lõpuspurdile. McClelland kombineerib Butlerile, see annab palli tagasi ja McClelland lööb püüdmatult 2:0.

Boltonil ei ole selle seisuga enam midagi karta ja seab enese õige vabalt välja pemeheks. Kolm viimast minutit ei too muutust väravaarvu.

Keegi 100.000 pealtvaatajast ei olnud oodanud sellist lihtsat lahendust nädalate viisi oodatud pinevale probleemile. Kerge pettumuse jättis ka mängutasapind. Võitja ei seisnud oma hiilgevormi täiel kõrgusel, kuigi näitas kohati väga kena mängu ja võitis ka teenitult.

Pooltuhat meest murdmaal.

1. lhk. järg.

jooksudest oli Tallinna garnisoni murdmaajooksu esivõistlused, kus huvi oli piitsutanud üles Vaba Maa poolt annetatud sõjaväeüksustevaheline auhind.

Rahumäe jaama juures asetustid starti 400 kaitsevaelast, et laskuda alla Mustamäe järsust kallakust ja üle liivalagendiku ning heinamaade jõuda välja v.-s. Spordi aeda.

Jooksutee ei olnud kindlasti märgitud, jooksjatel oli vaba valik, nii et siin ka orienteerimisvõime tuli teataval määral küsimusse. Maa pikkust võis arvestada 6 kilomeetritele.

Võitjaks tuli meie keskmaade rekordimees J. Tiisfeldt, kes praegu sõjaväes as-

pirandina. Aeg 21 min. 5 sek. Lühikeste vahedega ja tihedalt järgnes talle musttuhat teisi jooksjaid. Teine oli neist n.a.o. Pungas, kehal. kasvatus kursused, 21.21; 3. n. a. o. Kask, sama, 21.27; 4. Veske, sama, 21.42; 5. n.a.o. Kirbits, allohv. kool, 22.05; 6. asp. Raudson, sõjakool, 22.07; 7. n.a.o. Muhk, kehal. kasv. kurs., 22.20; 8. noor Seegner, pion. patalj., 22.20; 10. ream. Tschutschelov, pion. pat., 22.21.

Kahekümnenda aeg oli 23.01, kolmekümnendal 23.15, viiekümnendal 23.44, sajandal 24.42, 125-dal 25.00 ja 150-dal 25.12. Sellest võib järeldada, et kaitsevaelaste jooksjatepere on üldiselt võrdlemisi kõrge tasapinna juures enam-vähem ühejõuline, mis väga hea eeldus edasijõudmiseks.

Kaitsevaelaste hulgast võib loota tusedat täiendust meie pikamaajooksjate ridadesse.

Väeosadest võitis kehalise kasvatus kursuse 325 punktiga, teine — sõjakool 284 p., kolmas — allohvitseridekool 198 p., Scoutspataljon 146 p., Kalevi pataljon 131 p. jne.

Pool tundi peale kaitsevaelaste jooksu lõppu jooksid peaaegu sama teed mööda kaitseleitlased. Nende jooksumaa oli aga umbes kilomeetri võrra pikem kaitsevaelastest, seega umbes 7 kilomeetrit.

Kaitseleitlasi startis 30 meest, ka õige ühejõuline pere, ja juba vanade omavaheliste suhetega, kus üksteisele mõndagi revanscheerida. Paalil näit. seisis südamel eelmise pühapäeva kaotus Maasikale Eesti esivõistlustel. Nüüd õnnestus tal revansch täielikult. Paal on jooksnud lõpmata palju murdmaid Nõmmelt Tallinna ja tunneb nimetatud maastikku paremini kui ükski teine. Kui esivõistlustki peetaks sellel maal, oleks Paalil ikka häid schansse meistriks tulekuks.

Paal ja Maasik tulid seltsis kuni v.-s. Spordi aiani, kus Paal (Lõuna malevkond) vaid lõpuspurdiga puistas enesest maha oma sitke vastase. Ta aeg oli 24.52. Teine Maasik (Kalevi malevkond) 24.57. Järgnesid: Birkentak, Lõuna m., 25.30; Rebas, Kalevi m., 25.46; Tomingas, Lõuna m., 25.48; Tee, Ertis, Kopper jne.

Rändauhinna, mis oli välja pandud malevkondade vahel, võitis Lõuna malevkond 89 punktiga; 2. Kalevi malevkond 45 p.; 3. Põhja malevkond 23 p. ja Kopli malevkond 14 punkti.

Tartus jooksti kahes grupis ja kahest eripaigast, kogusummaga üle 70 mehe.

Vanemate jooksjate start oli Vasula järve ääres, kust Peetri kiriku juure sai umbes 4½ kilomeetrit. Jooks andis suure üllatuse võitja M. Prosti näol, kes jättis enese selja taha kõik Tartu jooksusuurused. Mees on väga jõuline, hiljuti vabanev sõjaväeteenistusest, kus ta saanud algilivi oma jooksukarjäärile. Ta aeg oli 15.06,8. Teiseks tuli Koriko 15.41,7; 3. Anon 15.42,0; 4. Koidu; 5. Soonberg; 6. Pulk. Maratonimees Laas ei pääsnud esimese kümne hulka.

Noorte klassis, kus startisid enamasti sõjaväelased, oli võistlejaid 56. Võistlusmaa pikkus 2½ kilomeetrit. Võitjaks tuli kapral Pedajas, Kuperjanovi pat., 9.48,3; 2. Anijärv, sama, 9.48,5; 3. Rattus, 7. jala-väe rügement, 9.48,7; 4. Perv, 2. diviisi suurtükivägi, 9.49,7. Mehed tulid õige tihedalt üksteise kannul.

Tellige

E. SPORDILEHTE

1. maist.

— Andrade, Uruguay maailmakuulus vasak-poolkaitsja, on palgatud Uruguay jalgpalliliidu poolt rahvusmeeskonna treeneriks.

— George Simpson jooksis Columbias, Ameerikas, 220 yardi 20,6, mis 2/10 sekundi võrra parem maailmarekordist. Kaheldakse aga, kas jooks sündis normaalses tingimustes. Sama mees jooksis ka 100 yardi 9,5.

Suurimad olümpia - lõvid.

Ray Ewryl on rohkem olümpia-võite, kui Nurmil, Lemmingil ja Videl.

Rohkelt on suurus, kes omal alal võitmatud ja domineerinud ka mitmel olümpiaadil. Kõigist suurimaks osutub aga ameeriklane Ray Ewry, kes on olnud kõigi aegade väljapaistvaim hoota-hüppaja. Ta võitis hoota kõrguse, kauguse ja kolmiku Pariisis 1900 ja St. Louis 1904. Siis jäeti hoota kolmik kavast välja, kuid Ray võitis hoota kauguse ja kõrguse 1906. a. Ateenas ja 1908 a. Londonis. Ta on omandanud kokku kümme olümpia kuldmedalit.

Kui arvestada olümpiaadi esimest kohta 10 punkti, teist 5, kolmandat 4, neljandat 3, viendat 2 ja kuundat 1, siis saame järgmise paremusjärjekorra:

1. Ray Ewry, Ameerika, 100 punkti; 2. Paavo Nurmi, Soome, 85; 3. Erik Lemming, Rootsi, 57²/₃; 4. Ville Ritola, Soome, 51²/₃; 5. Martin Sheridan, Ameerika, 50; 6. Hannes Kolehmainen, Soome, 41²/₃; 7. A. C. Kraenzlein, Archie Hahn, Myer Prinstein, David Lightbody, Ameerika ja Thunberg, Soome, 40; 12. John Weissmüller, Ameerika, 35¹/₂; 13. Gillis Grafström, Rootsi, Ralph Rose, J. J. Flanagan ja C. Houser, Ameerika, 30; 17. Arne Borg, Rootsi, 29¹/₄; 18. Duke Kahanamoku, Ameerika, 28³/₄; 19. Erik Adlerz,

MNKÜ korvpallimeeskond — Eesti teine oma alal. Tagumises reas Vikat, Ratnik, Riiberg, Altok, Noony. Eelmises reas: Budzius, Vikstein ja Tõnso.

Rootsi, 28; 20. E. Gaudin, Prantsuse, 27; 21. Andrew Charleton, Austraalia, 25¹/₄; 22. Elisabeth Becker-Pinkston, Melvin Sheppard, Ameerika, ja Nedo Nadi, Itaalia; 25. Harald Osborne, Ameerika, 23; 26. Martha Norelius, Ethelda Bleibtrey ja Norman Ross, Ameerika 22¹/₂; 29. G. Miez, Schveits, 21²/₃; 30. P. Williams, Kanada, 21; 31. Claes Johansson, Carl Vestergren, Rudolf Svensson ja Hakon Malmroth, Rootsi, H. C. Graig, AC White, Richards, Ameerika, R. Taipale, Socme, H. Colas, Prantsuse, G. Hodgson, Kanada, G. Hill ja D. Lowe, Inglise, 20; 43. R. Ducret, Prantsuse, 19¹/₆; 44. H. Johansson, Rootsi ja Jackson Scholz, Ameerika, 18; 46. W. Carlberg, Rootsi, 17¹/₂; 47. E. Vide, Rootsi ja Suzanne Lenglen, Prantsuse, 17 jne.

ja vahelt läbi. Suurest lähedusest tehtud lööki ei suuda tõrjuda Itaalia värava-vaht. Mäng lõpeb 2:1 Saksa heaks, nurgalöögid on 9:1 Itaalia kasuks.

Saksa ränk kaotus Prantsusele.

Kolombi staadionil võistlesid 20.000 pariislase juuresolekul Prantsuse ja Saksa rugbymeeskonnad. Prantsusmaale kuulub Euroopa parima meeskonna au, kuid sakslased ei taha seda kuidagi tunnustada. Nad olidki moodustanud võrdlemisi tugeva meeskonna, kelle väljavaated nägid vähemalt paberil välja väga tugevatena. Võib kujutada ette, et Berliinis oli meelehärm suur, kui Pariisist kuuldus tagajärg — 0:24.

Suurvõistlused Itaalias.

Itaalia avas oma kergejõustiku hooaja suuremate rahvusvaheliste võistlustega Milanos. Võistluste huvi-keskpunktiks oli 1000 meetri jooks, millel prantslane Ladoumegue võttis ette maailmarekordi purustamise katse. Üllatuslikult ei tulnud maailmarekordist midagi välja ja mees pidi võtma vastu veel kaotusegi itaallselt Tavernarilt. Ajad olid 2.29,2 ja 2.29,4.

Prantslane Noel võitis kettaheitese tagajärjega 42.35 itaalase Moska 41.60 ja schveitslase Conturbia 41.45 ees. Kolmekordset võitu püütses itaallane Toelti. Ta võitis 100 m 10,8, 150 m 16,4 ja 200 m 22,4. Maregatti ja prantslane Cerbonney järgnesid talle kõigis distantsides, 3000 m jooksti: 1. Beccali, Itaalia, 8.52,4; 2. Dartigues, Prantsuse 8.52,6.

Lingnau 15.68 kuuli.

Saksa turnija Lingnau tõukas Dortmundis 15.68 kuuli. Võistlusel esines 150 meest. Teiseks tulnud Wegeneri tagajärg oli kõigest 13.15.

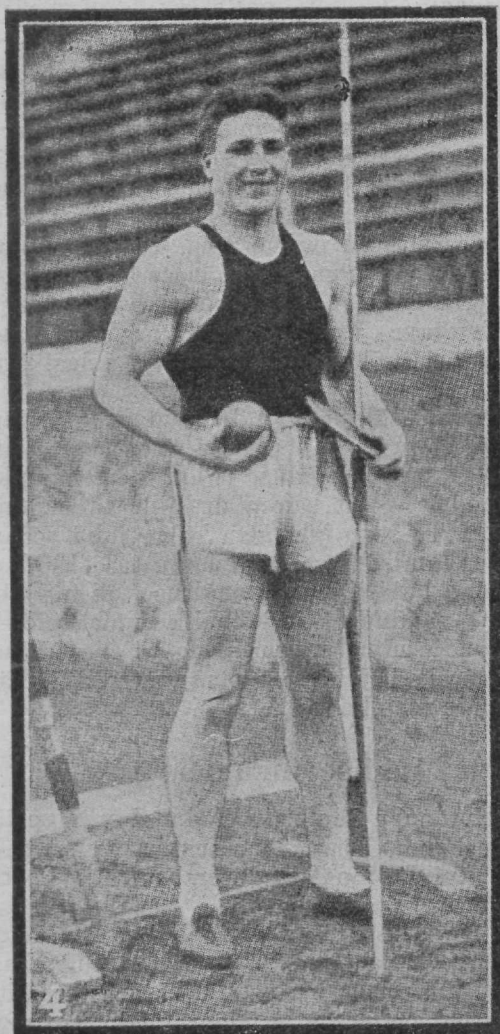
Saksa võitis Itaalia 2:1.

Itaallaste täht on kaotanud tänavu selle sära, mis tal oli läinud aastal. Hiljuti tuli Itaalia võtta vastu kaotus Austrialt Viinis, nüüd võitis ka Saksa Torinos, kui õnnega. Saksa lehed ise ütlevad, et viik oleks vastanud enam jõudude vahekorrale.

Sündmust jälgis 33.000 pealtvaataajat. Esimene värav langes juba 6. minutil. Itaalia vasaksisemine Rosetti hankis Saksa kaitsja Geigeri poolt halvasti löödud palli ja juhtis võrku. Stuhlfauti näpuotsad ulatusid pallini, kuid ei suutnud takistada selle lendu. Saksa tasuvärav järgnes kolme minuti pärast. Selle meisterdas Hornauer.

Itaallased vahetavad paar meest ja arendavad tempo ääretult kõvaks. Nad ei suuda poolajaks siiski enam saavutada kui seitse nurgalööki.

78. min. teeb Saksa paremäär Albrecht kena söödu keskele, Frank hangib palli ja pigistab sellega enese kuidagi kahe kaits-

Barney Berlinger, Ameerikas uus paljulubav kümnevõistleja, kes jätab varju Osborne'i, Nortoni ja Thorpe'i saavutused. Ta püstitas Ameerika rekordi seitsmevõistluses. Berlinger hüppab teivast üle 4 meetri, tõukab kuuli üle 14,5 meetri jne.

New-York kroonis ujujaid.

Weissmüller on profi. Võidupärj langetas kanadlasele Spence'ile. Kojac püüdis seliliujumises maailmarekordi.

(E. Spordilehe New-Yorgi kaastööliselt.)

Walter Spence, Walter Laufer ja George Kojac, Ameerika praeguse aja suurimad ujujud.

Tänavused Ameerika sise-esivõistlused peeti New-York Athletic Club'i uuesti avatud Central Park'i basseinis, mis oma luksuslikkuse poolest maailma väljapaistvaim.

Esimese päeva suurnumbriks oli hiljuti elukutseliseks hakanud Johnny Weissmülleri demonstratsioon, mis ei tohtinud küll hästi mahtuda amatöörvõistluste kavasse. Johnny ujus 100 yardi 50,2. Päril võistluse nim. distantsil võitis Laufer 51,8 kaheyardilise edumaaga Kojaci ees, kes tuli üheskoos finiši Walter Spence'iga. Eelvõistlusel oli Spence ununud 52,0.

Vähehuvitavatele veepallimängudele järgnes 300 yardi medley — segaujumine, kuhu kuulub rinnuliujumine, seliliujumine ja vabaujumine. Esimesel sajal yardil võitis Spence kui rinnuliujumise spetsialist ette, kuid Laufer püüdis ta seliliujumises kinni ja jättis pinevas vabaujumise lõpuduellis mõned yardid maha. Aeg 3.40.

Walter Spence võitis selle järele ülekaalukalt 220 yardi rinnuliujumise rekordajaga 2.47,6. Ta endine suursaavutus oli 2.48,2. Spence'i noorem vend, kes võistleb esimest aastat ja töötab kasvada üle venna pea, tuli teiseks ajaga 2.55,9.

440 y. teateujumise võitis YMCA 3.42,4 ja hüpped Mickey Galitzen Los Angelesist.

Teine võistlusõhtu algas 220 yardi vabaujumisega, mille võitis 21-aastane Laufer, kes möödunud aastast saadik võtnud juure 10 naela kehakaalu. Ta juhtis stardist finišini ja võitis Spence'i ees 2.12,8, mis on ainult neli sekundit halvem Weissmülleri maailmarekordist. Spence oli omakorda ees kaks yardi Austin Clapp'ist.

Kolmandal võistluspäeval olid basseini avarad tribüünid viimase võimaluseni rahvast täis kiilutud. Päeval oli peetud 500 yardi vabaujumise eelvõistlusi ja sealt olid kvalifitseerunud finaali Spence, Laufer, Clapp, Ruddy ja Harms, millega

see töötas kujuneda äärmiselt pinevaks. Spence'i loeti favoriidiks tema suure jõu tõttu. 400 yardi kohal ujusid veel kõik viis meest rind-rinnaga, siis algasid meeleheitlikud pingutused. Harms ja noor Ruddy langesid veidi tahapoole, kuid ülejäänud masindasid edasi täiesti ühesuguse taktiga. Spence osutus kõige vastupidavamaks ja surus enese kolm yardi ette Clappist. Ajad 5.40,8 ja 5.42,4. Laufer pidi leppima kolmanda kohaga.

George Kojac, kes ei näi olevat kõige paremas tujus, oli võrdlemisi tagasihoidlik neil võistlustel. 150 yardi seliliujumises, mis tema lemmikdistants, valmistas ta siiski väikse üllatuse, põrmustades senise maailmarekordi. 1.39,0 oli ta aeg, $\frac{1}{5}$ sek. Lauferi ja Zissleri ees.

Võistluste suurimaks ujujaks tunnustati kanadlane Walter Spence, kes hankis 19 punkti Walter Lauferi 17 ja Galitzeni 6 punkti ees. Võistlustele oli kogunenud terve New-Yorgi sportlik intelligents.

100 aasta eest oli esimene jalgrattavõistlus.

20. aprillil 1829. aastal leidis Münchenis aset sündmus, mida peetakse maailma esimeseks jalgrattavõistluseks. Jalgratta leidis üles 1817. aastal metsaülem Drais, kes oma „kiirjooksumasina“ ristis dresina (draisine). Et seda sõidukit teha populaarseks, võttis Drais ette pikemaid rännakuid kodu- ja välismaal.

20. aprillil 1829. a. kogunes juba 26 dresinat Nymphenburgeri lossi ette, et otsustada kiiruse küsimust omavahel. Esimeseks auhinnaks oli helesinine lipp keisri nimetähtedega ja 20 taalrit, peale selle veel pruun dresiina. Teiseks auhinnaks oli helesinine dresiina, lipp keisri nimetähtedega ja 6 taalrit ja kolmandaks auhinnaks pronksroheline dresiina, lipp ja 1 taaler.

Parim dresinaamees kihutas siis 4,5-kilomeetrilise teekonna 31½ minutiga ära. Et sõit sel ajal seesugusel vedrudeta, rautatud puuhobusel, kus edasiliikumiseks tuli jalgadega maast ära tõugata, mingit löbu ei valmistanud, on endastmõistetav. Vaprad mehed punnisid aga siiski sel sõidukil välja tubli jalgsikäija aja.

Drais' ülesleid ei leidnud kuigi suurt poolehoidu ja vajus peagi unustusse. Vast 1860. aastal tehakse Pariisi mehaaniku Michaux' poolt samm dresiina täiendamiseks. Ta seab jalgratta külge juba pedaalid tallamiseks ja hammasratta. 1867. a. peetud Pariisi maailmanäitusel oli tal juba välja pandud päris kõlbulik mudel, millele ta andis nimeks velocipède. Sellest ajast peale algab jalgratas oma suurt võidukäiku üle maailma.

Inglise liigameistriks

tuleb tänavu Sheffield Wednesday jalgpallimeeskond. Küsimus otsustati samal päeval kui Bolton Wanderers võistles Portsmouthiga karika peale.

Kuna Sheffield Wednesday kardetavamatest konkurentidest Aston Villa kaotas Manchester Cityle ja Leicester City suutis mängida Huddersfield Towniga ainult viigi, seisab Sheffield Wednesday esikoht väljapool kahtlust.

— Prantsuse jalgpallimeistriks tuli Olympic Marseille, kes lõi finaalis Club Français'd, Pariis, 3:2 (3:0).

Kalevi kaks matschi Riias.

Kaotas ASK-le 2:0 ja võitis Vanderersi 21.

Tänavune jalgpallihooaeg töötab kujuneda erakordselt elavaks. Meie spordiväljad pole veel kuivanud, kuid juba käivad võistlused. Meist on ees naabrid — lätlased, kel hooaeg algas palju varemalt. Seal on peetud juba arvukalt võistlusi. TJK oma Riia reisuga avas hooaja suurte võitudega sealse RFK üle. Kalev täiendas seda edukust veel võiduga Vanderersi vastu mängides. Nii siis on algus olnud suuresti rahuldav ja jääb loota, et järgnevad matschid välismeeskondadega ei tuumestaks kevadisi suurvõite.

Kalev asus Riia reisule möödunud reedel. Kaasa ei saanud sõita ff. Gerasimov.

Esimesel mängul oli vastaseks Riia sõjaväe spordiklubi — A.S.K. Ilm oli tuuline ja võrdlemisi vilu. Võistluse ajal sadas isegi lund.

Piperil haigestus hambavallu ja ei saanud võistelda, kuna arst keelas üldse võõrastemajast lahkumise. Nii tuli Kalevil esineda esimesel matschil järgmises rivistuses: Ratnik; Võrgi - Matiisen; Nelisnoi - Kull - Römmer; Kallo - Maurer - Kipp - Räästas (meesk. vanem) - Estam.

ASK. esitas sel matschil kohutavat jõulist mängu, kaks mängijat kõrvaldas võistlusest vahekohtunik — toore mängu tõttu. Tehniliselt polnud lätlased kuigi head. Märkida tuleb, et lätlased erandita olid kõik kogult tugevad mehemürakad.

Kalev mängis nõrgalt, mäng ei klappinud sugugi. Suureks miinuseks oli ka keskpoolkaitsja Piperali puudumine. Esimese värava saavutab ASK. 23. minutil. Värav tuli ps. Preede löögist Viitolsi püstsoodust umbes 10-mlt. Pall oli Ratnikule täiesti püüdmatu. Kalev alustas surumist, kuid eduta. Poolajale minnakse seisuga 1:0 lätlaste eduks.

Teisel mängupoolel püüdis Kalev tasuda, kuid asjata. Lätlaste kiiretempoline mäng hävitas kõik Kalevi tasumisekatsed. Pk. Võrgi teeb 69. min. selge handsi karistusallas ja vilemees määrab penalty, mille realiseerib hea löögiga Bradinsch.

Mäng annab tulemusena võidu ASK-le väravate vahekorra 2:0 juures, nurgad 4:1 Kalevi kahjuks.

Eestlastest oli hea väravas Ratnik, kaitse ühes poolkaitsega nõrgavõitu, väljarvatud vh. Römmer. Edurivist rahuldasiid pä. Kallo ja Maurer, teised nõrgad. Eriti saamatu oli vasaksisemise kohal mängiv Räästas — tema koht on ainult äär.

Teine mäng oli Kalevil Vanderersiga. Momendi tugevamad Riia meeskonnad on praegu RFK ja Vanderers. Mõlemis esineb rida naaberriigi jalgpalli internatsionaale. Nende omavaheline paremus on suuresti küsitav.

Kalev esines seekord järgmise meeskonnaga: Ratnik; Võrgi - Matiisen; Nelisnoi - Piperil - Römmer; Kallo - Maurer - Kipp - Kull - Räästas.

Kalev sai loosiga väljapoolle vastu päikest ja tuult. Sellele vaatamata oli kogu half time'i kerges ülekaalus Kalev. Väravavõimalusi oli rohkelt, nimetada tuleb nelja kindlamat schanssi, — nii olid puhalt läbi ps. Maurer ja ff. Kipp, kuid palli jalale seadmiseks kulus niivõrt rohkelt

Kalevi ja ASK meeskonnad esimesel võistluspäeval iRiias.

aega, et palliperemeheks sai uuesti lätlane. Esimese värava teeb ps. Maurer sumina järele kesktrio koostöö järeldusest. Vanderersi äge lõpuspurt ei muuda poolaja vileks tagajärke, milleks jääb väravaline Kalevi edu.

Teise poolaja algminutil viigistab Vanderers mängu. Kohe algloögist kauni kombinatsiooni järele viiakse pall Kalevi võrgu ette, kus vs. Pladde 3—4 mlt teeb peaga 1:1. Värav oli haruldane ja vä. Ratnikul ei olnud mingit võimalust pareerimiseks. Kalevi mängutuju langeb suuresti viigistamise järele. Vanderers haarab juhtimise, kuid 4—5 kindlat väravavõimalust hävinevad. Vs. Pladde on puhtalt läbi, kuid lööb palli „Ossi“ viisil pilvedesse. Kalev suudab end koguda lõpu eel ja asub uuesti pealetungile. Ps. Maurer lahkub väljalt väsimuse tõttu, kuid vilemees ei lase reservi Estami mängu. Kalev mängib kümme minutit 10-ne mehega. Siis tuleb uuesti mängu ps. Maurer. Kalev saab kasutada keskväljal th. Piperalile tehtud foulit vabalöögi, — mida toimetab kannatada saanud Piperal ise. Löök kukub just Vanderersi värava ette, kus vs. Kull takistab väravavahti, pall põrkab ps. Maureri jalale, kes seab seisuks 2:1 Kalevi eduks.

Matschi paremus võiduga 2:1 kuulus Kalevile. Kalevi mäng oli parem eelmise päeva omast. Väravas tegi iseäranis suurt tööd Ratnik, kellel oli tõrjuda rohkelt häid pomme. Kaitse oli nõrk, kuna poolkaitse rahuldus. Forwardeist oli hea Räästas äärena, vs. Kull ja pä. Kallo. Kipp oli nõrk. Suuresti andis tunda teisel päeval eelmise matschi mänguväsimus, mis seletatav mängijate vähese treeninguga.

Vanderersi mäng oli tublisti parem ASK omast. Hea oli lätlastel forwardiliin, kus hiilgasid pä., ff. ja vs. Pladde. Keskpoolkaitsjana oli väga hea endine liidumees Stantschiks, kelle mäng ületas isegi Scheibelsi oma. Poolkaitses oli tubli vh. Vahekohtunik Kruminsch ei suutnud olla sugugi erapooletu; ta jättis esimesel poolajal märkimata kindla penalty Kalevi eduks.

Ei saa jätta nimetamata seekord Riia publiku ülalpidamist, mis oli erakordselt

korrektne. Kalevi pealetungi saatis kogu aeg publiku alaline aplaus.

Lätlaste mäng on tempolt üldse palju kiirem eestlaste omast ja tehniliselt edenevad nad viimasel ajal suurte sammudega. Eriti tuleb märkida suurt mängijate juurevoolu, milline meil — Eestis puudub täiesti. Vanderersil on liidus registreeritud 80 mängijat! Kalevi mängijatel oli võimalus jälgida pühapäeva hommikul Vanderersi kolmanda garnituuri esinemist võistlusel, milline mängult hea. Kuna meil pole pallimeeskondadel isegi üksikuid reserve, siis võivad riialased esitada reservidena terved garnituurid. Vanderersil on praegu 6—7 võrdsemängulist kaitsjat!

Sarnase kiire noorte mängijate juurekasvu juures võib ennustada Läti pallisportile suurt tulevikku.

60.39 oda Ateenas.

Ateenas peeti suuremaid kergejõustiku võistlusi, kus esinesid ka paremad Schweitsi sportlased. Kevadise aja ja halbade ilmaolude tõttu olid tagajärjed kehavõitu:

100 m — 1. Borner 12,0; 2. Hahner 12,2, mõl. Schweits. 110 m tõk. — 1. Mandico, Schweits; 2. Miroculos, Kreeka. 800 m — 1. Martin, Schweits, 2.04,2; 2. Bec, Schweits. Kõrgus — 1. Kriophilis, Kreeka, 1.80; 2. Tote, Schweits, 1.75. 5000 m — 1. Schiavo, Schweits, 16.50,2. Oda — 1. Saharapulos, Kreeka, 60.39; 2. Jundt, Schweits, 51.63. Kaugus — 1. Meier, Schweits, 6.82; 2. Mandico 6.55. 4×100 m — 1. Schweits 44,6; 2. Ateen 45,6.

— Praha Slavia kindlustas endale võiduga 2:1 (1:1) Praha Sparta üle Tschehhoslovakkia liigameistri tiitli.

— Rampla Juniors, Uruguay, löid Frankfurdi Fussballsportvereini oma viimasel Euroopa matschil 3:1.

— Kohn tuli Saksa murdmaajooksu meistriks ajaga 36.00,3. Maa pikkus 9 km. Teine Helber 36.11,5, kolmas Husen 36,16, 4. Dr. Peltzer ei pääsenud esimese kahekümne hulka.

Jalgpalli taktika.

Kaitsja.

Värava kaitseks on peale väravavahi määratud ka kaks kaitsjat. Mõlemad kaitsjad töötavad ühesarnaselt, selle vahega ainult, et üks tegutseb paremal ja teine vasakul. Välja eripooled nõuavad aga ka erilist kohanemist. On suur vahe, kas teha lööki parema või vasaku jalaga, kas suunduda oma tegevusega vasakule või paremale. Need erinevused kuuluvad kahtlemata jalgpallimängu peensuste hulka, kuid kõrgeklassilises jalgpallis on nad otsustavad. Kui esimese klassi meeskonnale otsitakse vasakut kaitsjat, siis püütakse leida vasakjalgne mees ja ümberpöörduvalt. Väljavõtted on muidugi võimalikud. Aastatepikkuse harjutamisega võib paremjalgne mängija areneda muidugi ka heaks vasakkaitsejaks ja ümberpöörduvalt. Valitud meeskonnadesse peab aga ikka kumbagi kaitsja kohta määrama sellel kohal harjunud mängija. Noorte- ja koolimeeskonnades on soovitatav just ümberpöörduvalt katsetada, s. o. määrata paremjalgset vasakkaitsejaks, vasakjalgset paremkaitsjaks. Seega omandatakse võimete mitmekülgsus. Täiesti võrdset jalgade löögikindlust on aga peaaegu võimatu omandada. Põhjus selleks peitub juba meie närvikavas.

Millised omadused peavad olema heal kaitsjal?

Vastaste pealetungide tõrjumisel teevad sageli värava ees seisukorrad, kus kaitsja võib ainult siis tegutseda edukalt, kui ta sööstub oma ülesandesse suure teravusega. Loomulikult peab olema sel puhul kasutada tugev kehaehitus ja hea kaal. Oleks aga ekslik arvata, et kaitsja peab olema tingimata hiiglane. Kaitsja valikul oleks ekslik mõelda, et ainult füüsilised omadused teevad kaitsja tubliks. Võib ju küll öelda, et suurema koguga kaitsja on parem kui väike, kuid oleks eksitus lubavat meest kaitsja kohalt tõrjuda tagasi ainult seepärast, et ta on väike. On küllalt esimeseklassilisi kaitsjaid, kel ainult keskmine kasv ja otse hiilgavad oma ülesannete sooritamisel. Soodustused, mida pakuvad harilikult pikkus ja kaal, lähevad kaduma osavuses ja kiiruses. Suurekoguline mees ei suuda ennast pöörda sellise kiiruse ja kergusega, kui väike. Ja kui suurekogulisest mehest mängitakse mööda, on tal enamasti ikka võimatu kiiret vastast veel püüda kinni. See maksab eriti duellide puhul kiirete äärajajatega. Uus sulu määrus (ofsaidi-määrus) nõuab kaitsjalt veel suuremat liikuvust kui varem. On ainult üksikuid erandeid suurekasvuliste mängijate hulgas, kes on ka kiired. Üldiselt võib öelda, et 1.75 m pikkune mees on küllalt pikk, et kõiki nõudeid rahuldada, mida seab talle kaitsjamäng.

Pusklemine on määrustiku-ga lubatud. See on soodus abinõu vastase edasitungimise takistamiseks ja eriti tulus kaitsjale. Loomulikult peab pusklemine (puksimine) sündima fairil kombel. Ölg öla vastu ilma käte või küünarnukkide tarvitamiseta. Poksijal on lubatud nii kõvasti lüüa kui ta suudab, seni-

kaua kui ta teeb seda korrektselt. Samuti võib ka jalgpallimängija kasutada oma kehalist üleolekut, et oma vastast pallist eemale tõrjuda või takistada. Paljud „foulid“, mis jalgpalliväljal juhtuvad, tulevad mitte sellest, et tahetakse puksida mõnda vastast ebafairilt, vaid sellest, et ei osata mehele öieti peale minna. Ainult kogemustega õpitakse leidma õiget momenti pusklemiseks. Kes on õppinud kasutama oma kehakaalu võib enesest märksa raskemaid ja tugevamaid vastaseid viia välja tasakaalust. Oskamatu pusklemine intelligentse mängija vastu viib sageli puskleja enda pikali. Et enamuses pusklemise olukordades peremeheks jääda, on tarvis loomulikult teatud pikkust, kaalu ja jõudu. Kuid ka siin maksab reegel, et keskmine suurus võib rahuldada kõiki nõudeid.

Nürgalöögid, tsenderdused, vabalöögid jne. tulevad enamasti ikka niiviisi värava ette, et kaitsja on sunnitud mängima neid peaga. Seejuures võib juhtuda väga tüliseid võistlustseene. Kui vastasajajad on pikad, on selge, et kaitsjal on ainult siis väljavaateid, kui ta ise ei ole väga lühike.

Nii näeme meie, et pikkus, kaal ja jõud mängivad kaitsjal võrdlemisi suurt osa. Kehaline võistlus vastasega nõuab neid omadusi võimalikult suures ulatuses. Taktika nõuab suurt liikuvust ja osavust. Et suur kasv ja raskus ennast lasevad väga raskesti ühendada suure kiiruse ja osavusega, järgneb, et kaitsjaks on kõige sobivam olla keskmiste mõõtudega mehel. Seda näitab praktika. Head kaitsjad on iseloomult tugevad, robustid mehed. Nii näit. kuulsad ungarlased, vennad Foglid, Fürthi Müller jne. Inglise professionaalklubide kaitsjad on 1.75—1.80 m pikad mehed.

Löök.

Peamine omadus, mida nõutakse esimese klassi kaitsjalt, on tugev ja kindel löök. Jõulist lööki leiab tihti, täpset lööki on näha aga harva. Palli ei pea mitte ainult kindlasti tabama, vaid pall peab lendama ka määratud sihile. Et palli sihitult õhku taguda, selleks ei ole vaja palju oskust. Seda aga raskes seisukorras, vast isegi halval, libedal maapinnal kindlasti taktiliselt õigesse kohta saata, on kunst, mida valitsevad ainult üksikud.

Kaitsja peab lööma palli reeglipäraselt ikka jalapealsega. Saapanina-löögist tuleb loobuda, sest sarnane löök on ebakindel ja ebatäpne. Eriti märja ilmaga, kus pall raske, on ainsam kohane viis palli jalapealsega lüüa (lähedale distantisile võib lüüa ka jala sise- ja välisküljega). Ninalöök vigastab ka sagedasti jalga. Pealöögil on kõigi teiste löökide ees eelistusi — pall ei lenda mitte ainult kaugemale ja madalamalt, vaid ka kindlamini. Oma lennu lõpul vajub pall siis maha madalalt ja on hõlpsasti vastuvõetav. Ninalöögil vajub pall alla järsult ja omab tihti soovimatuid vintse. Ka võib ninalöögil tulla sarnane „sussilöök“, et pall ei lenda kuhugi.

Et kaitsja peab lööma mõlema jalaga kindlasti ja puhtalt, on endastmõistetav. Puhta löögi kunst oleneb sellest, kas lööja suudab arvestada öieti palli lendu ja kiirust, samuti õiget momenti. Viimane on tähtsam kui suur jõud. Just nagu poksis või tennis ei saavutata ka jalgpallis taga-

järgi toore jõuga. Palli löömisel peab arvestama pöörlemisega (vindiga), mida viimane lööja annud pallile, tuule mõju, ja kui palli ei lööda mitte otsekohe õhust, kas maapind on pehme või kõva, sile või krobeline. Et sellist oskust kõik mängus omada, peab treeningul tegema hoolsasti taiplikku tööd. Treenerima peab ainult hea ilmaga. Et palli saata tarvilikku kohta, peab kaitsja kogu aeg jälgima, kuidas asetuvad oma poolkaitsjad ja ajajad, samuti ka vastased. Halb kaitsja põmmutab tihti palli üle oma ajajate peade vastasele. Rahuline, hästiplatseeritud sööt oma mängijale on alati hea. Kaitsja peab suutma löögil enese telje ümber pöörduva. Tihti tuleb tal tulla jooksuga oma värava poole, kuid palli lüüa ikkagi oma ajajatele. Palju kaitsjaid põmmutab sel puhul palli külje-outi. See on viga. Kaitsja pead püüdma hoida palli mängus. Teadagi on ka mõningaid olukordi, kus on kõige kasulik lüüa palli väljalt minema. Rasketes olukordades oma värava ees on vahel tähtis palli ainult minema lüüa, vaatamata, kuhu ta satub. Kui aga jätkub vähegi aega ja võimalust, peab silmas pidama ikka mängu arenemist.

Taktiliselt on kõige kohasem, kui kaitsjad mängivad palli ääre-ajajatele. Äärelt on alati vabamad liikumise võimalused. Kui vastanegi hangib äärel palli, ei satu see nii hõlpsasti oma poolele tagasi.

Palli mängimine oma poolkaitsjatele olgu lubatud ainult erandlikkudel juhusel. Poolkaitsja mitmekülgsus ja pingutav tegevus koormab teda niigi tugevasti, et tema üleliigne kasutamine ei seisa meeskonna huvides. Samuti juhtub võistluse keerises, et polkaitsjale määratud sööt ei ole täpne, vastasajaja hüppab vahele ja pääseb nüüd hõlpsasti tervest kaitsest läbi. Sööt oma poolkaitsjale olgu ainult siis lubatud, kui ta peaks pakkuma mõne üllatuse vastasele. Muidu teeb ta ka mängu tempo aeglaseks ja võimaldab vastasele hõlpsat kaitset. Kui näit. vasakkaitseja mängib vasak-poolkaitsjale, see omakorda uuesti tagasi kaitsjale ja siis alles pall hakkab rändama mehelt mehele, on vastasel rohkesti aega meeste katmiseks. Isegi möödämängitud mehed võivad jõuda uuesti järele, samuti ka siseajajad. Meil liialdatakse Eestis tagameeskondade omavaheliste söötudega. See võib vahel näha välja küll võrdlemisi kena, kuid on alati kahjulik.

Kaitsja sööt polkaitsjale on õigustatud ainult siis, kui kaitsja on jooksnud liig kaugemale väravast ja pikk löök tähendaks soodustust vastasele.

— Wanderers võitis jalgpalli sõprusmatschis Riias Amatiersi 5:3 (1:1).

— Läti võrkpallimeistriks tuli Riia YMCA, lüües finaalis ülikooli meeskonda 15:13, 7:15, 15:12.

— Claude Bracey, kes hiljuti näitas maailmarekordilist aega 100 yardil 9,4 sek., on nüüd katnud maa koguni 9,3-ga.

— Lindqvist hüppas Soomes hoota kolmikult 10.01,5, hoota kaugust 3.26,5 ja hoota kõrgust 1.50.

— Poola rekordi kõrgushüppes naistele püstitas Krajevskaga tagajärjega 1.43. Sennine rekord oli 1.41,5.

Eesti kolmik-maavõistluse ennustatav kindel teine. Poola võitmiseks ei taha küünida jõud.

Meie eeloleva suve kergejõustiku suursündmuseks on kuu aja pärast Riias peetav Poola-Läti-Eesti kolmik-maavõistlus. Esimene selle-sarnane peeti mäletavasti 1927. a. suvel Varsavis, kus võitis Poola 142 punktiga, Läti 96, ees. Eesti pidi koguni leppima kolmanda kohaga 95 punkti juures.

Järjekordne selline suurvõistlus pidi leidma aset möödunud suvel Riias, kuid lätlased lasksid endile reserveeritud tähtaja minna mööda ja korraldavad võistluse alles nüüd.

Võistlus sünnib meile ebasobival ajal, mehed ei ole saanud veel alustada treeninguga, mõni jõuab vaevalt käia paar korda enne väljal, kui tuleb sõita juba Riiga. Kuid lätlased ise ei ole ka paremas seisukorras sugugi. Olukorras võidakse ainult poolakad, kel kevad saabub varem ja hooaeg algab aegsami. See soodustus suurendab veelgi Poola arvatavat ülekaalu võistlusel.

Ei ole vist huvitusest, kui püüame kujutada väikest pilti jõudude vahekorrasst ja püüame ennustada võimalikke tulemusi, arvestades muidugi kõigi võimalikkude ebatäpsustega seejuures.

Möödunud aasta kahe parema mehe saavutused Poolas, Lätis ja meil olid järgmised:

100 m: Eesti — Labent 11,0; Schüts 11,1. Poola — Sikorski 11,0; Szenajch 11,0. Läti — Rudzitis 11,1; Megalis 11,2.

200 m: Eesti — Schüts 22,8; Kesküll 23,1. Poola — Szenajch 22,6; Biniakovski 22,6. Läti — Rudzitis 22,0; Kivitis 23,2.

400 m: Eesti — Tiisfeldt 51,3; Korol 51,9. Poola — Biniakovski 50,2; Veiss 50,6. Läti — Marvé 51,4; Dekschenieks 54,6.

800 m: Eesti — Tiisfeldt 1.59,1; Laurson 2.00,8. Poola — Kostrzevski 1.57,6; Malanovski 1.58,0. Läti — Petkevics 2.02,6; Marvé 2.03,8.

1500 m: Eesti — Madisson 4.12,8; Laurson 4.13,2. Poola — Forsy 4.06,4; Javorski 4.06,4. Läti — Petkevics 4.09,2; Martinfelds 4.17,7.

5000 m: Eesti — Beldsinski 15.34,6; Klemmer 16.01,8. Poola — Kusocinski 15.17,8; Savaryn 15.56,4. Läti — Petkevics 15.04,0; Cimmermans 16.15,6.

10.000 m: Eesti — Maasik 33.35,6; Beldsinski 33.48,2. Poola — Sarnaeki 33.10,2; Schelestovski 33.24,6. Läti — Petkevics 32.48,6; Puke 34.27,3.

110 m tõk: Eesti — Rahn 16,2; Reisner 16,5. Poola — Trojanovski 15,6; Kostrzevski 15,9. Läti — Jekkals 16,4; Dimze 17,4.

Kaugus: Eesti — Rahn 6,92; Labent 6,83. Poola — Novak 7,05; Sikorski 7,02,5. Läti — Rudzitis 6,84; Bergs 6,70.

Kõrgus: Eesti — Roht 1,85; Küttis 1,75. Poola — Fryszczyn 1,78; Novosad 1,78. Läti — Dimze 1,81; Zakevics 1,72.

Teivas: Eesti — Tammann 3,50; Reisner 3,40. Poola — Adamczak 3,55; Vieczorek 3,50. Läti — Bergs 3,33; Sakss 3,30.

Kuul: Eesti — Feldmann 14,47; Suuk 14,16. Poola — Gorski 13,68; Baran 13,48. Läti — Dimze 13,96; Rozenbergs 13,62.

Ketas: Eesti — Kalkun 45,61; Feldmann 44,86. Poola — Baran 44,20; Gorski 42,35. Läti — Jordans 44,29; Rozenbergs 43,05.

Oda: Eesti — Meimer 61,49; Schüts 59,07. Poola — Smakulski 56,95; Buchala 56,17. Läti — Jurgis 57,69; Rode 55,76.

Ei ole muidugi millegiga kindlustatud, et iga riik paneb välja nimetatud mehe. Talve jooksul võib-olla tekkinud suuri kõikumisi meeste võimetes. Ka ei saa pidada läinud aasta tagajärgi täpselt mõduandvateks tänavuse kohta. Tuleb arvestada nendega ikka ainult enam-vähem tabavatega, võttes arvesse meeste üldist konditsiooni ja lubavust.

Võib vist pidada kindlaks, et meil ei ole ei 100 ja 200 meetris peaaegu mingeid väljavaheteid, kuigi meie tagajärjed ei ole isenesest halvad. Kaks poolakat domineerivad kindlasti ja neile järgneb lätlane Rudzitis.

Ka 400 ega 800 meetris ei suuda meie takistada poolakate triumfi, kuid kolmas ja neljas koht peaks kuuluma juba kindlasti meile.

1500 meetris tahaks ennustada meie lähemist poolakatele veel enam, kuid nende võitmine ei saa tulla veel küsimusse. Teine koht oleks aga meile enam kui rahuldav.

5000 ja 10.000 meetris on lätlased kaotanud oma meeskonna kindlama relva ja poolakad võitnud juure veel ülelliget tugevust. 1. ja 2. koht peaks olema kindlustatud Poolale, 3. ja 4. meile.

Tõkkejooksus võiks poolakatega edukalt võistelda Rahn, samuti ka kaugushüppes, kuid mees ei omanda veel selleks ajaks võistlemise õigusi.

Kõrguses võib meil soodsa tuju juures (tuleb küll ette väga harva meie meestel välisvõistlustel) paista esimene koht, samuti ka teivashüppes.

Kuulis aga peaksime meie olema peremehed kahe esindajaga, samuti ka odas. Kettakonkurents on võistluse kibedaim. Kui meil läheb korda tuua Kalkunit selleks ajaks Genfist kohale, oleks meil väljavaheteid võitmiseks.

4×100 ja 4×400 meetri teatejooks nõuab igatahes suuri pingutusi, et võita Läti meeskonda.

Võistlusel arvestatakse kuue mehe punktid igal alal — esimene koht 6 punkti jne. Teatejooksudes loetakse esimene koht 11 punkti, teine koht 7 punkti ja kolmas koht 3 punkti.

Jõudude vahekorras võiks selle järele kujuneda vast järgmiseks:

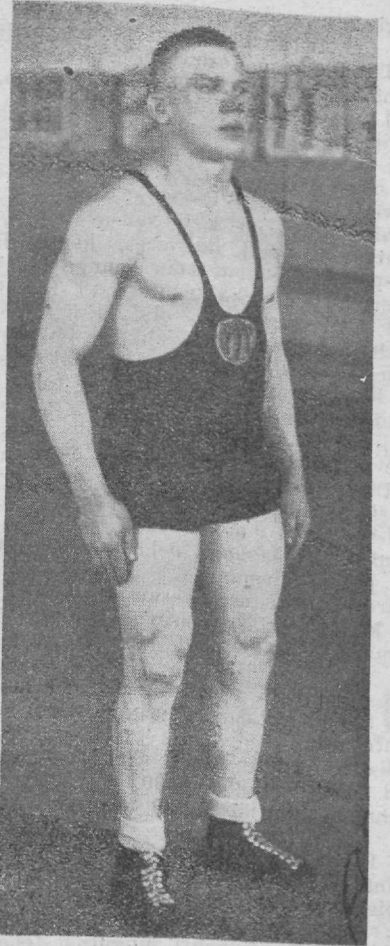
	Poola	Eesti	Läti
100 m	11	5	5
200 "	11	5	5
400 "	11	7	3
800 "	11	7	3
1500 "	10	8	3
5000 "	11	7	3
10000 "	11	7	3
110 "	11	6	4
Kaugus	6	10	5
Kõrgus	6	10	5
Teivas	8	9	4
Kuul	4	11	6
Ketas	5	10	6
Oda	3	11	7
4×100	11	7	3
4×400	11	7	3
Kokku	141	127	68

Poola peaks võitma vast 141 punktiga Eesti 127 ja Läti 68 punkti vastu. Kui Eesti kergejõustikus aga peaks tulema ilmsiks sama edasirühkiv tung, mis ilmnes möödunud aastal, võib muutuda isegi oletatavaks Poola 14-punktiline vahe. (Neid edusamme tahaksime näha eriti jooksudes). Poola võitmiseni ei taha siiski küünida kuidagi meie jõud. Kaotuse vastuvõtmine Lätile ei tohiks olla aga enam kuidagi võimalik.

võtjate arv ligi 30-le. Peale rännakut on võimaldatud sportlastele soe saun.

Vaprusel on kavatsusel uus „mandri-jooks“ eelmise aasta eeskujul. Seekord ei rahulda enam neid Tallinna-Pärnu vaheline teatejooks, vaid tahetakse jooksta naaberriigi pealinna — Riiga. Seega tuleb katta üle 200 klm.

Pühapäeval peeti Pärnu „spordiparlamendi“ — spordi liidu asemikkude kogustumist, kus kinnitati eeloleva hooaja tegevuskava. Juhatast volitati tegema 4000 kr. laenu kultuurkapitali-valitsuselt. See summa kulutatakse staadioni pallivälja, jooksuraja ning ujula ehituseks.

Lugupeetud spordionu!

Tänavuse raskeljõustiku hooaja lõppemisel saadon lühida kirjutise endast, lisades siia juure foto täiendusena.

Palun lahket spordionu neile ruumi lubada „Spordilehe“ veergudel.

Olen sündinud 1907. a. 19. aprillil Tallinnas. Sportima hakkasin 1925. a. E. S. S. Kalevi astumisega. Huvi tundsin kõige enam raskejõustiku vastu, millepärast ka maadlust hakkasin harjutama. Paar aastat hiljem tegin samuti tõstmise tegemist.

Kahte raskejõustiku ala harjutades näisid need mulle ühekülgsetena, sellepärast võtsin harjutuste mitmekesisamiseks kergejõustiku käsitse harjutades eriti kiirjooksu, hüppeid ja heiteid, milles järgmisi tagajärgi olen saavutanud: 100 mtr 12,1 sek., kaugushüpe hooga 5,48 mtr, kuul 11,80 mtr, ketas 37,20.

Maadluses olen kolm aastat Eesti esivõistlustest võtnud osa, tulles 1927. a. Kusnets-Kullisaare järele kolmandaks, kuna 1928 aastal ja tänavustel esivõistlustel olen pidanud leppima teise kohaga.

Tõstmises olen esivõistlustel võistelnud kaks korda keskkaalus, kuid mõlemal korral haigena ja ei ole suutnud oma paremaid tagajärgi saavutada.

Olen saavutanud harjutustel viie tõste kogusumma 440 klgr. Üksikud tõsted on seejuures olnud: ühega rebimine 60 klgr., ühega tõuge 80 klgr., kahega surumine 90 klgr., kahega rebimine 90 klgr., kahega tõuge 120 klgr.

Teenin kaitsevaelasena meriväes, mille tõttu on suuri soodustusi harjutusteks ja loodan tulevaks raskejõustiku hooajaks tagajärgedega sellega tasapinnale jõuda, nagu seda on tõstmises Kukk ja maadluses Kusnets.

Staadionile tribüüni ehitus edeneb jõudsasti. Juba mai lõpuks loodetakse jõuda töödega lõpule.

Vahepeal vaibunud ping-pongi hooaega elustati Vapruse poolt, kelle meeskond võitis kõik kohalikud seltsid: Tervist 8:3, saksa spordiringi kahel korral 7:2 ja hooaja lõppvaatuses hävines kiirelt tõusnud Vaprusele kolmekordne Pärnu meistermeeskond maleva spordiklubi 5:3. Vapruse võidukas neli: Tesnov, Matzkin, Poolak ja Erikson.

Teatejooks Pärnust-Riiga.

Praegu käib Pärnus intensiivne harjutus kõigil spordi aladel. Edukalt loodetakse esineda neljandal üleriiklikel kaitseliidu päeval, milline tänavu aset leiab esmakordselt Narvas 28.—30. juunil. Tervise jalgpallimehed ilmusid esimesena väljale juba kahe nädala eest. Treeneeritakse pea igapäev. Teised palliseltsid pole seni veel alustanud harjutustega. Kergejõustiklased alustasid võimlemisega võimalja juba jaanuari lõpul, millised kestuvad veel praegugi. Pühapäeviti korraldatakse rännakkäike. Eelmisel pühapäeval tõusis osa-

Sportlikku nipet-näpet Rakverest.

Kuigi Rakvere spordikeskusest pole silmapaistev, on ta siiski annud meie sportlasperre mitmeidki üldtunnustatud (kujusid).

Nii näit. Verder, Lille, Raam, Erna, Kirp, Tamm j. t. kergejõustikus. Talispordis ka, kuigi noori siiski lootustandvaid. Nii: Siirak, Reijo, Korbi j. t.

Ei oleks siis vist huvitusest kuulda, kuidas tegutsevad ja elavad Rakvere sportlased hetkel.

Peale üleriiklisi k.-l. suusavõistlusi, millised teatavasti peeti Rakveres, hakati Rakvere sportlasperes veel suurema innuga harjutama, nii suusaspordi kui ka uisutamist. Tõendus sellest, et tööd on tehtud, olid ju Eesti esivõistlused Otepääl, kus pea kõik eimesed kohad (30 klm II, 10 klm. ja 5 klm I) Rakverre tulid. Märtsi lõpul lumeolude halvenedes tuli talispordist tänavuseks loobuda.

Aktiivsemad kergejõustiklased asusid aga end kevadiseks välisvõistluseks ette valmistama. Tehti treeningut, sihtvõimlemist jne.

Parimad harjutamisvõimalused on seminaril-spordilisel avara saali ja harjutisabinõude näol. Ei saa aga öelda, et need linnaski oleksid palju halvemad.

Varemaste aastate eeskujul otsustasid seminaril kergesportlased sisevõistlustega lõpetada, et võimaluste avanemisel juba välisrajaale siirduda.

Nii peetigi 25. aprillil seminaril võimlas esimesed tänavuastased kergejõustiku sisevõistlused Rakveres.

Võistlusi peeti kahes grupis — vanad ja algajad. Osavõtjaid oli 30.

Tehnilisi tagajärgi: 20 mtr. start senioridele:

1. Diivin 2,3 sek., 2. Tamm 3/4 mtr. järel, 3. Grüntal.

Võistluste nõrgeim ala oli h-ga kõrgushüpe. Tamm, kes treeningul haruldase kergusega 1.60 ületanud, pidi suuri pingutusi tehes leppima väga keskpärase tagajärjega.

1. Tamm 1.53, 2. Grüntal 1.53, 3. Diivin 1.43. Kuul: 1. Tamm 11.23, 2. Diivin 10.67, 3. Grüntal 10.37.

Kolmik h-ta: 1. Tamm 8.65, 2. Grüntal 8.30, 3. Diivin 8.03.

Et võistluste kavasse, mis hüpote domineerivuse näol ühekülgselt kippusid jääma, vaheldust tuua, oli kavasse valitud ka 800 mtr jooks ja märgiviske pesapalliga.

800 mtr tuli jooksta 58-meetrilisel ringil 14 ringi. Jooksu algasid 6 meest, lõpetasid vaid 3 pingutavas võistluses.

1. Diivin 2.47, 2. Tamm 2.48, 3. Siirak. Märgiviskes tulid punktidega (võitjais: 1. Tamm 28 punkti, 2. Diivin 26 punkti ja 3. Rumm 25 punkti.

Noortele algajaile oli ainult kolm ala. Kuigi võistlejate enamus väga noored (13—16 a.), osutusid tagajärjed siiski kaunis headeks.

20 mtr. start: 1. Strauss 2,6, 2. Götz, 3. Korbi.

Kõrgus h-ga: 1. Strauss 1.44, 2. Götz 1.44, 3. Lemberg 1.38.

Kuul: 1. Pung 10.89; 2. Treimann 10.56, 3. Götz 10.51.

Kaasa ei võistelnud läinudaastane „täht“ — Raam, kes sportimisest näib lobuvat. Samuti ei tulnud välja vana „suurus“ Lille.

Üldiselt võib võistlusi pidada osavõtjate rühmase kui ka tagajärgede poolest kordalainuks.

Ka murdmaaga on algust tehtud Nii jõudsid noored Diivin ja Siirak treeningul 8 km 27 minutiga katta.

Energiaküllastena minnakse vastu eelolevale hooajale. Muret teeb küll treeninguvõimaluste puudumine platsi näol.

Kuid ehk suudab Rakvere spordivälja ehitamist korraldava komisjon asja niikaugele viia, et vähemalt sügiselgi Rakvere sportlaste jooksu- ja hüppekingad juba uut rada võivad tallata.

Igatahes loodame! L. D.

— Ameerika amatöörmeistriteks poksis tulid, kärbeskaalust alates: James Kerr, Albion Holden, Martin Luniga, S. Halaiko, G. Baker, Roy Lopes, Levandovski ja E. Howard.

O.-Ü. „Esto“

Tallinn, Pikk t. 47, tel. 10-02.

Suvehooajaks

kõiki kergejõustiku

jalgpalli, tennise ja

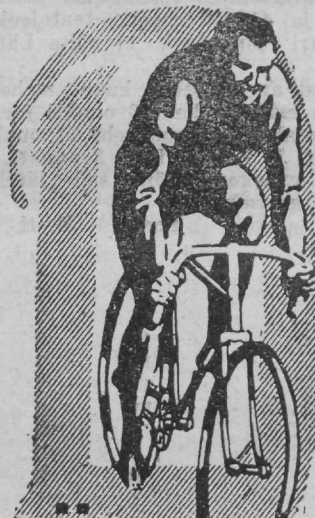
muude mängude

tarbeid

tunnustatud headuses kodu-

ja välismaade tehastest.

Avar valik spordikirjandust.

DÜRKOPP

Juba enne sõda tuntud

„DÜRKOPP“

jalgratas, erimudel meie teedele ja

Rootsi esimese järgu jalgratas

„HERMES“

Esitab: O.-Ü. „Systema Raekoja pl. 5 (Voorimehe tän. nurgal.)

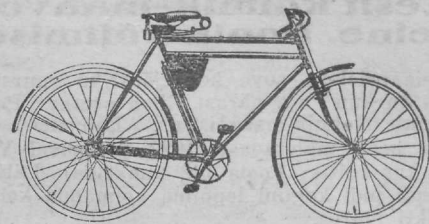
Spordiäri

RESEV-RESEL

Tallinn, Toompuiestee 19, telef. 20-19.

Soovitab oma valmistatud spordi ja võimlemise abinõusid.

I. N. D.

Kõrgem sort Inglise jalgratas.

Mootorratas

„HUMBER“.

Kõige paremad jalgrattakummid „Palmer“

Kontor ja ladu:

A. Hilgendorff

Tallinn, Lembitu t 7b. Tel. 12-31.

Ed. Möllerson'i

raudvoodi- ja traatvõrgu tehas.

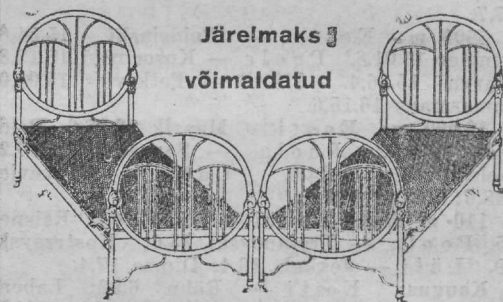
Tallinn,

Kopli t. 10.

Kõnetr. 26-70

Soovitab oma tehases valmistatud kuulsaid raud-

ovaal- ja teisi voodeid.

Järelmaks võimaldatud

Peale selle valmistatakse

traatvõrke

murutõnise väljade, rohuaeade jaoks ja igasugus muuks otstarbeks

Kaubamaja „SPORT“

Tallinn, Narva mnt. 19. Kõnetr. 23-00.

Soovitab sporditarbeid kõigis alades.

Päralt jõudnud Inglise reketid

suures valikus.

Jalgpallisaapaid

üksikult ja hulgaviisi odavate hindadega soovitab

Esimene Tallinna Vilditööstus

Tallinn, Heeringa 4, kõnetr. 20-75

Vastutav toimetaja H. Tammer.

Tall. Eesti Kirj.-Ühis. trükikoda, Pikk tän. 2.

Väljaandja Eesti Spordi Keskkliit